

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 8Co/44/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8516202363
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Fil'akovský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8516202363.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Fil'akovského a sudcov JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Anny Kovaľovej v právnej veci žalobcu: E. T., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom Q. č. XXX, zastúpená splnomocnenou zástupkyňou E. T., V. X, XXX XX Y. nE. proti žalovanej: KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom Štefanovičovej č. 4, 816 23 Bratislava, IČO 00 585 441, o určenie povinnosti uskutočniť poistné plnenie, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa, č.k. 1C/82/2016-313 zo dňa 21. mája 2021, takto jednohlasne

rozhodol:

Mení rozsudok vo výroku o uložení povinnosti žalovanej zaplatiť žalobkyni sumu 5502,18 eur, úrok z omeškania vo výške 8,05 % ročne zo sumy 5502,18 eur od 1.5.2015 do zaplatenia tak, že žalobu zamietá.

Mení rozsudok vo výroku o trovách konania tak, že žalovaná má proti žalobkyni nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Stará Ľubovňa (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozhodol tak, že

„I. Súd z a s t a v u j e konanie v časti o zaplatenie 988,58 eur.

II. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobkyni sumu 5.502,18 eur, úrok z omeškania vo výške 8,05 % ročne zo sumy 5.502,18 eur od 1.5.2015 do zaplatenia, to všetko do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

III. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

IV. Žalobkyni p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, s tým, že o výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.“

2. Súd vec právne posúdil okrem iného podľa ustanovenia § 788 ods. 1, ods. 2, § 797 ods. 1, ods. 2, ods. 3, § 806, § 517 ods. 1 veta prvá, ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“), § 144, § 145 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

3. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobkyňa podala dňa 22.6.2016 na tunajšom súde žalobu, ktorou sa domáha voči žalovanej doplatenia poistného plnenia z poistnej udalosti - povodne zo dňa 4.6.2010.

4. Svoju žalobu odôvodnila tým, že dňa 31.5.2010 uzatvorila so žalovanou poistnú zmluvu pre poistenie rodinného domu - produkt č. 444 - Bezstarostný domov, so začiatkom poistenia od 1.6.2010. Dňa 4.6.2010 došlo k povodni, kedy bol zaplavený suterén jej rodinného domu. Na základe ohlásenia poistnej

udalosti a následnej ohliadky na mieste poškodenia obdržala od žalovanej oznámenie, že zo strany poisťovne nedôjde k poistnému plneniu. Vzhľadom na skutočnosť, že sa nestotožnila s odôvodnením o neposkytnutí poistného plnenia, obrátila sa so žalobou na určenie povinnosti uskutočniť poistné plnenie na Okresný súd v Starej Ľubovni. V predmetnej veci bol dňa 1.7.2014 vydaný rozsudok č. k. 6C/129/2013, na základe ktorého bola žalovaná povinná z uzatvorenej poistnej zmluvy uskutočniť poistné plnenie. Tento rozsudok v spojitosti s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 7Co/782/2014 zo dňa 10.11.2014 nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 26.1.2015. Keďže ani po viac ako mesiaci odo dňa nadobudnutia právoplatnosti a vykonateľnosti zo strany žalovanej nedošlo dobrovoľne k plneniu, informovala sa telefonicky, ako bude žalovaná v danom prípade postupovať. Zo strany právničky žalovanej jej bolo oznámené, že vzhľadom na to, že ich súd nezaviazal k úhrade konkrétnej sumy, poisťovňa uvedenú poistnú udalosť musí preveriť a následne dôjde k úhrade poistného plnenia. Následne obdržala vyrozumienie o ukončení likvidácie poistnej udalosti, kde žalovaná priznala a uhradila poistné plnenie vo výške 2.789,64 eur. Po oznámení o vzniku škodovej udalosti žalobkyňa zaslala žalovanej dôkazy preukazujúce náklady a tiež rozpočet na rekonštrukciu obytných častí, kde celková suma na základe predložených dokladov bola vo výške 9.343,34 eur a suma poškodených huteľných vecí bola cca 1.500,- eur. Vzhľadom na skutočnosť, že žalovaná po likvidácii poistnej udalosti, ktorá bola vykonaná po viac ako 4,5 rokoch poskytla poistné plnenie vo výške 2.789,64 eur, čo nepredstavuje skutočne vzniknutú škodu, zaslala žalovanej odvolanie voči výške poistného, ku ktorému sa však žalovaná nevyjadřila. Na základe uvedených skutočností žalobkyňa žiadala, aby súd rozhodol, že žalovaná je povinná uskutočniť poistné plnenie žalobkyni, v dôsledku poistnej udalosti - povodne zo dňa 4.6.2010, v celkovej výške 10.843,34 eur, pričom je povinná žalobkyni doplatiť poistné plnenie vo výške 8.053,34 eur s 9 % úrokom z omeškania zo sumy 2.789,64 eur odo dňa 1.12.2010 do 20.4.2015 a zo sumy 8.053,70 odo dňa 1.12.2010 až do zaplataenia do 3 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozsudku.

5. Žalovaná vo vyjadrení zo dňa 7.2.2017 uviedla, že nárok uplatnený žalobou neuznáva a žalobu považuje za nedôvodnú v celom rozsahu. Poukázala na to, že žalovaná vykonala dňa 2.7.2010 u žalobkyne ohliadku škodovej udalosti, pričom o nej uskutočnila aj písomný zápis. V zápise z ohliadky škodovej udalosti, ktorý bol poškodenou podpísaný, je uvedené, že do poistného plnenia bude poisťovňou zahrnuté iba poškodenie uvedené v tomto zápise. V rámci likvidácie poistnej udalosti boli v plnom rozsahu preplatené náklady vyplývajúce z montážneho listu XXXXXXXX a z faktúry označenej ako zákazka č. XXXXX. Avšak čo sa týka ostatných dokladov, po porovnaní rozsahu poškodení uvedených v zápise o ohliadke škodovej udalosti a podkladov predložených žalobkyňou je zrejmé, že žalobkyňa žiada plnenie, ktoré je nad rámec, resp. nezodpovedá poškodeniam, ktoré boli uvedené v zápise. Namietá preto príčinnú súvislosť žalobkyňou tvrdenej škody vo výške 8.053,70 eur s poistnou udalosťou zo dňa 4.6.2010. Z dôvodu opatrnosti žalovaná tiež vznáša námietku premlčania tohto nároku. V ďalšej časti vyjadrenia uviedla, že plnenie poskytované na základe rozpočtu, čo znamená, že si poškodený uskutoční opravy poškodených svojpomocne, teda samostatne a nie prostredníctvom externého dodávateľa. Žalobkyňa predložila akýsi rozpočet, z ktorého je však zrejmé, že ide len o akúsi ponuku na vykonanie prác od tretej osoby. Okrem toho žalovaná namietá rozsah položiek v ňom uvedených, nie je z neho zrejmé, či uvedené práce boli aj uskutočnené a kto je pán E., ktorý mal uvedený rozpočet vyhotoviť. Uvedený doklad určite nepreukazuje rozsah poškodení v dôsledku škodovej udalosti. Ďalej poukazuje na to, že poškodená nepredložila faktúru ani iný doklad, z ktorého by vyplývalo, že by došlo k vyúčtovaniu uvedených prác, čo je nevyhnutnou podmienkou na to, aby si poškodený mohol uplatniť takýto nárok, a teda aby bol tento nárok riadne v rámci šetrenia poistnej udalosti preukázaný.

6. Žalobkyňa v replike na vyjadrenie žalovanej uviedla že tvrdenie žalovanej, že žalobkyňa žiadala preplatenie nákladov nad rámec poškodenia, sa nezakladá na pravde, nakoľko ona si uplatnila nárok tak, ako v skutočnosti došlo k poškodeniu huteľných a nehnuteľných vecí. Pokiaľ žalovaná vo vyjadrení vznáša námietku premlčania, žalobkyňa má za to, že k premlčaniu nedošlo, resp. ani nemohlo dôjsť, nakoľko k reálnemu ukončeniu poistnej udalosti zo strany žalovanej došlo až v roku 2015, t.j. premlčacia lehota nemohla uplynúť. Taktiež, ak žalovaná namietá ňou predložený rozpočet, k tomuto uvádza, že predmetný rozpočet bol vypracovaný v súlade s „Postupom při odstraňování škod v zatopených budovách“, ktorý vypracoval N. F., člen Českej komory autorizovaných inžinierov a technikov. S pracovníčkou, ktorá bola pri obhliadke poškodenej nehnuteľnosti, bolo dohodnuté, že väčšina prác bude vykonaná svojpomocne a preto bol doložený predbežný rozpočet, na základe ktorého jej mala žalovaná vyplatiť preddavok. Ďalej, ak žalovaná uvádza, že jej nie je známe, či došlo k vyúčtovaniu uvedených prác a či vôbec boli takéto práce prevedené, žalobkyňa tvrdí, že všetky práce, ktoré boli uvedené v rozpočte,

boli aj skutočne vykonané, pričom uvedenú skutočnosť je možné preukázať fotografiami, prípadne aj zo strany súdu je možné vykonať miestne zistenie, či práce boli vykonané tak, ako si ich žalobkyňa uplatňuje. S poukazom na uvedené trvá na podanom žalobnom návrhu a dôvody, ktoré uvádza žalovaná, považuje za účelové a bezpredmetné.

7. Žalovaná v duplike na repliku žalobkyne poukázala na to, že nárok žalobkyne nie je doposiaľ riadne vyšpecifikovaný a ani preukázaný. Žiada o riadnu špecifikáciu nároku a uvedenie podkladov a dôkazov, na základe ktorých si žalobkyňa predmetnú sumu uplatňuje, až následne sa žalovaná bude môcť k uplatneným nárokom relevantne vyjadriť. Taktiež žiada, aby žalobkyňa konkretizovala, ktoré konkrétne poškodenia si predmetnou žalobou uplatňuje, aby bolo možné sa k jednotlivým položkám vyjadriť. Všeobecné tvrdenia o škode totiž nepostačujú. Poukazuje na to, že z vyjadrenia žalobkyne je zrejmé, že si práce uskutočnila svojpomocne, avšak nepreukázala žiadnymi dokladmi, aké mala náklady na materiál, práce, nepredložila žiadne doklady - bločky, faktúry, ktorými by preukázala napríklad náklady na stavebný materiál, pričom je zrejmé, že ak si chcela uplatniť svoj nárok v poisťovni, tieto doklady si mala uschovať a následne predložiť. Je predsa zrejmé, že si žalobkyňa nemôže uplatňovať škodu len s poukazom na nejaký rozpočet tretej osoby, ktorá zrejme vykonáva podnikateľskú činnosť za účelom dosiahnutia zisku, ak tieto práce táto osoba nevykonala, a v ktorom je navyše zahrnutá aj DPH. Žiada, aby žalobkyňa uviedla, prečo si nárokuje aj zisk externého dodávateľa a DPH. Vo vzťahu k námietke premlčania uviedla, že na tejto trvá a vo vzťahu k všetkým nárokom, ktoré si žalobkyňa uplatňuje nad rámec zápisu z obhliadky škodovej udalosti a súpisu škôd zo dňa 2.7.2010.

8. Dňa 20.9.2017 žalobkyňa doručila súdu podanie (č.l. 193), v ktorom uviedla, že v žalobnom návrhu si uplatnila len stavebnú časť vo výške 8.053,73 eur. Uvedená výška je vrátane DPH a preto svoj žalobný návrh upravuje v tejto časti na sumu 7.065,12 eur. Zároveň uviedla, že väčšina prác bola vykonávaná svojpomocne. Na pojednávaní dňa 23.10.2017 zástupkyňa žalobkyne na dotaz súdu prehlásila, že uvedené podanie je čiastočným späťvzatím žaloby.

9. Vo veci bolo nariadené znalecké dokazovanie znalcom z odboru: Stavebníctvo, odvetvie: Odhad hodnoty nehnuteľností. Vypracovaním znaleckého posudku bol poverený znalec Ing. U. A.. Znalcovi bola zadaná úloha určiť rozsah poškodenia rodinného domu žalobkyne v dôsledku jeho zaplavenia dňa 4.6.2010, druh a hodnotu stavebných prác a s nimi spojených nevyhnutných nákladov potrebných na odstránenie škôd a uvedenie predmetného rodinného domu do pôvodného stavu. Znalec predložil dňa 10.12.2020 vypracovaný znalecký posudok č. XX/XXXX so záverom, že celková hodnota vyššie uvedených stavebných prác činí 6.309,07 eur.

10. Žalobkyňa vo vyjadrení k znaleckému posudku (č.l. 295) uviedla, že voči záverom spracovaného znaleckého posudku výrazne výhrady nemá, aj keď znalec nezobral do úvahy všetky skutočnosti. Vzhľadom na skutočnosť, že nemá záujem predĺžovať súdne konanie a od samotnej poisťovnej udalosti uplynulo už viac ako 10 rokov, tak závery znalca akceptuje.

11. Žalovaná vo vyjadrení k znaleckému posudku v prvom rade opätovne poukázala na ňou vznesenú námietku premlčania. Ďalej uviedla, že poisťné plnenie závisí od rozsahu následkov spôsobených poisťnou udalosťou na poisťovnej veci a rozsahu povinnosti poisťovne poskytnúť poisťné plnenie na základe uzatvorenej poisťovnej zmluvy. Rozsah práva na poisťné plnenie nie je totožný s právom na náhradu škody. Poukázala na to, že zo znaleckého posudku č. 23/2020 vyplýva, že znalec posudzoval rozsah poškodenia rodinného domu a nevyhnutné náklady na odstránenie škôd a uvedenie rodinného domu do pôvodného stavu. Z uvedeného, ako aj z obsahu znaleckého posudku je zrejmé, že znalec posudzoval aj poškodenia, ktoré boli nad rámec Zápisu o obhliadke škodovej udalosti zo dňa 2.7.2010. Zároveň poukázala na to, že ani znaleckým posudkom nebolo jednoznačne preukázané, že poškodenia nad rámec poškodení uvedených v Zápise z obhliadky škodovej udalosti vznikli vo výlučnej príčinnej súvislosti so škodovou udalosťou zo dňa 4.6.2010.

12. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní zistil skutkový stav, podľa ktorého dňa 31.5.2010 uzatvorila žalobkyňa so žalovanou poisťnú zmluvu „Bezstarostný domov“ so začiatkom poistenia od 1.6.2010. Predmetom poisťovnej zmluvy bolo poistenie nehnuteľnosti - rodinného domu na adrese Q. XXX. Dňa 4.6.2010 došlo k povodni, pri ktorej došlo k zaplaveniu suterénu a garáže tohto rodinného domu. Žalobkyňa nahlásila vznik škodovej udalosti žalovanej prostredníctvom telefónu. Na základe ohlásenia poisťovnej udalosti a následnej obhliadky miesta poškodenia žalovaná oznámila žalobkyňi, že zo strany

poistovne nedôjde k poistnému plneniu. Žalobkyňa sa nestotožnila s odôvodnením žalovanej a podala na Okresný súd Stará Ľubovňa žalobu na určenie povinnosti uskutočniť poistné plnenie. Konanie sa viedlo pod sp. zn. 6C/129/2013. Rozsudkom Okresného súdu Stará Ľubovňa č.k. 6C/129/2013-83 zo dňa 1.7.2014 (č.l. 83 - 14), potvrdeným rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 7Co/225/2014-109 zo dňa 27.11.2014 (č.l. 109 - 20) bolo právoplatne rozhodnuté, že žalovaná je povinná uskutočniť žalobkyni poistné plnenie vyplývajúce z poistnej zmluvy, v dôsledku poistnej udalosti - povodne zo dňa 4.6.2010. Rozsudok prvoinštančného súdu v spojení s rozsudkom odvolacieho súdu nadobudol právoplatnosť dňa 26.1.2015.

13. Po právoplatnosti rozsudku žalovaná listom zo dňa 16.4.2015 oznámila žalobkyni, že dňa 15.4.2015 ukončila šetrenie poistnej udalosti a poukazuje žalobkyni poistné plnenie v zmysle § 797 ods. 3 Občianskeho zákonníka v sume 2.789,64 eur. Z pripojeného výpočtu výšky plnenia, popisu položiek, plynie, že zo sumy 2.789,64 eur predstavuje poistné plnenie za stavebné práce (stavebný rozpočet ODIS v rozsahu zápisu z obhliadky) sumu 806,89 eur. Žalobkyňa považovala poskytnuté poistné plnenie za nepostačujúce a preto teraz prejednávanou žalobou sa domáhala voči žalovanej doplatenia poistného plnenie za stavebnú časť vo výške 8.053,73 eur, a to s poukazom na (k žalobe pripojený) rozpočet na rekonštrukciu obytných častí rodinného domu po povodni, následne listom zo dňa 15.9.2017 (č.l. 193) upravila svoj žalobný návrh na sumu 7.065,12 eur.

14. Vo veci bol vypracovaný znalecký posudok č. XX/D. znalcom z odboru stavebníctva, odvetvie pozemné stavby, odhad hodnoty nehnuteľností a odhad hodnoty stavebných prác, Ing. U. A.. Zo záveru tohto znaleckého posudku plynie, že konečná hodnota stavebných prác a s nimi spojených nevyhnutných nákladov potrebných na odstránenie škôd a uvedenie rodinného domu do pôvodného stavu predstavuje sumu 6.309,07 eur.

15. Žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala voči žalovanej zaplata 8.053,70 eur s príslušenstvom. Listom zo dňa 15.9.2017 špecifikovala svoj žalobný návrh tak, že žiada, aby jej žalovaná zaplatila sumu 7.065,12 eur. Na pojednávaní dňa 23.10.2017 prehlásila, že uvedené podanie predstavuje čiastočné späťvzatie žaloby.

16. Keďže žalobkyňa vzala svoju žalobu v časti o zaplata 988,58 eur späť (8.053,70 - 7.065,12 eur), súd konanie v tejto časti postupom podľa § 144 v spojení s § 145 ods. 2 CSP zastavil.

17. Na základe zisteného skutkového stavu a vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení súd prvej inštancie právne uzavrel:

18. V danom prípade je potrebné v prvom rade konštatovať, že o nároku žalobkyne voči žalovanej na určenie povinnosti uskutočniť poistné plnenie už bolo právoplatne rozhodnuté rozsudkom tunajšieho súdu zo dňa 1.7.2014 sp. zn. 6C/129/2013-83, potvrdeným rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 7Co/225/2014-109, ktorým bolo vyslovené, že žalovaná je povinná uskutočniť žalobkyni poistné plnenie vyplývajúce z uzatvorenej poistnej zmluvy č. X XXX XXX XXX., v dôsledku poistnej udalosti - povodne zo dňa 4.6.2010. Rozsudok prvoinštančného súdu v spojení s rozsudkom odvolacieho súdu nadobudol právoplatnosť dňa 26.1.2015.

19. Teraz podanou žalobou sa žalobkyňa domáha, aby súd uložil žalovanej povinnosť doplatiť poistné plnenie, keďže žalovaná po právoplatnosti vyššie špecifikovaných rozsudkov poskytla žalobkyni poistné plnenie vo výške 2.789,64 eur, čo podľa tvrdenia žalobkyne nepredstavuje skutočne vzniknutú škodu. S poukazom na uvedené v žalobnom návrhu žiadala, aby žalobkyňa bola zaviazaná doplatiť jej poistné plnenie vo výške 8.053,70 eur, podaním zo dňa 15.9.2017 upravila svoj žalobný návrh na sumu 7.065,12 eur.

20. Pred tým, než súd pristúpil k preskúmaniu nároku žalobkyne na plnenie poistného voči žalovanej sa musel, v prvom rade, vysporiadať s námietkou premlčania, ktorú vzniesla žalovaná v tomto konaní poukazujúc na § 104 v spojení s § 101 Občianskeho zákonníka. Žalovaná má za to, že nárok žalobkyne je premlčaný, keďže k poistnej udalosti, z ktorej si žalobkyňa uplatňuje nárok na výplatu poistného plnenia, došlo dňa 4.6.2010 a žalobkyňa podala žalobu na súd až dňa 22.6.2016, t.j. po uplynutí štvorročnej premlčacej doby.

21. V preskúmvanej veci je nepochybné, že rozsudkom Okresného súdu Stará Ľubovňa sp. zn. 6C/129/2013 zo dňa 1.7.2014 bola žalovaná zaviazaná uskutočniť žalobkyni poistné plnenie v dôsledku poistnej udalosti - povodne zo dňa 4.6.2010. Tento rozsudok v spojení s v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7Co/225/2014 zo dňa 10.11.2014 nadobudol právoplatnosť dňa 26.1.2015. Týmto dňom vznikol žalobkyni voči žalovanej priamy nárok na výplatu poistného plnenia z poistnej udalosti - povodne zo dňa 4.6.2010 a žalobkyni začala v zmysle § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka plynúť 10-ročnápremlčacia doba na uplatnenie si nároku na poistné plnenie. Ak následne žalobkyňa podala dňa 3.6.2016 žalobu, ktorou sa domáha doplatenia poistného plnenia od žalovanej na základe právoplatného rozhodnutia súdu (sp. zn. 6C/129/2013), uplatnila si svoj nárok v rámci plynutia premlčacej doby. S poukazom na uvedené má súd za to, že námietka premlčania, vznesená žalovanou v tomto konaní, nie je dôvodná.

22. Navyše súd konštatuje, že pre nachádzanie práva je nevyhnutné vychádzať z individuálnych okolností každého jednotlivého prípadu. Požiadavka spravodlivého konania ako celku a povinnosť súdu rozhodovať v súlade s pravidlami slušnosti (ekvity) v prejednávanej veci znamená i to, že je tu tiež povinnosť súdu zaoberať sa otázkou, či vznesenie námietky premlčania neodporuje dobrým mravom. Nevyhnutnosť riešenia konfliktu medzi právnou istotou (ktorá sa má dosiahnuť námietkou premlčania) a spravodlivosťou vyžadujú totiž konkrétne okolnosti danej veci. Ani podľa rozhodnutia Ústavného súdu SR (sp. zn. II. ÚS 176/2011) vo všeobecnosti nie je vylúčené, aby vznesenie námietky premlčania žalovaným mohlo byť považované za konanie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi, pretože výkon žiadneho práva nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Vo vzťahu k vznesenej námietke premlčania môže o takýto prípad ísť vtedy, ak druhý účastník konania márne uplynutie premlčacej doby nezavinil a voči nemu by za tejto situácie priznanie účinkov premlčania bolo neprimerane tvrdým postihom. Pre posúdenie tejto primeranosti je potrebné vychádzať z konkrétnych okolností prípadu, najmä vziať do úvahy charakter uplatneného práva, jeho rozsah a dôvody, pre ktoré právo nebolo uplatnené pred uplynutím premlčacej doby. V danom prípade má súd za to, že námietka premlčania, vznesená žalovanou, je navyše aj výkonom práva v rozpore s dobrými mravmi, a to z dôvodu existencie výnimočných okolností tohto prípadu, ktoré spočívajú v tom, že žalobkyňa nezavinila uplynutie premlčacej doby (v zmysle § 104 Občianskeho zákonníka) na uplatnenie nároku na poistné plnenie voči žalovanej, keďže si ho uplatnila včas - v rámci plynutia lehoty v zmysle § 104 OZ, a to podaním žaloby (o určenie povinnosti uskutočniť poistné plnenie) na súde dňa 3.6.2013, ktorá napadla na tunajšom súde pod sp. zn. 6C/129/2016. V tomto konaní bola žalobkyňa v celom rozsahu úspešná, keďže súdy oboch inštancií právoplatne rozhodli, že žalovaná je povinná uskutočniť žalobkyni poistné plnenie. Ak si následne žalovaná (podľa tvrdenia žalobkyne) nespĺnila svoju povinnosť uskutočniť poistné plnenie a žalobkyňa sa opätovne musí, teraz podanou žalobou, domáhať voči žalovanej poistného plnenia, má súd za to, že je potrebné poskytnúť ochranu súdmi priznanému právu žalobkyne na poistné plnenie voči žalovanej, z dôvodu poistnej udalosti - povodne zo dňa 4.6.2010 a zamedziť tomu, aby sa uspokojeniu tohto práva šlo účinne ubrániť námietkou uplynutia času (hoc aj pri riadení sa doslovným znením zákonnej úpravy). „Požiadavka spravodlivého vyriešenia prípadu má mať prednosť aj pred princípom právnej istoty (rozhodnutia ESLP vo veciach Stagno v. Belgicko a Zehenter v. Rakúsko).“

23. K žalobkyňou uplatnenému nároku z poistnej zmluvy súd prvej inštancie uviedol:

24. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že žalobkyňa so žalovanou dňa 31.5.2010 uzatvorila poistnú zmluvu predmetom ktorej bolo poistenie nehnuteľnosti a to rodinného domu a garáže a poistenie domácnosti proti združenému živlu, vandalizmu a zodpovednosti za spôsobenú škodu (poistka číslo X XXX XXX XXX - Poistenie „Bezstarostný domov“), vznik škodovej udalosti dňa 4.6.2010, ako aj skutočnosť, že žalovaná po ukončení šetrenia poistnej udalosti vyplatila žalobkyni poistné plnenie vo výške 2.789,64 eur, z ktorej sumy predstavovala položka - stavebný rozpočet ODIS (stavebné práce) sumu 806,89 eur. Žalobkyňa sa teraz podanou žalobou domáha voči žalovanej doplatenia poistného plnenia za stavebnú časť v sume 7.065,12 eur.

25. Na základe vyššie uvedených skutočností, s ohľadom na skutkový stav ako je popísaný v tomto rozsudku pred citáciou zákonných ustanovení, podľa ktorých súd v tejto veci rozhodol, má súd za to, že poistná udalosť, ku ktorej došlo 4.6.2010 - zaplavenie rodinného domu žalobkyne - je poistnou udalosťou v zmysle článku XXI bod 1 VPP č. 108 a žalobca má právo na poistné plnenie v zmysle článku XI. bodu 5. písm. b/ VPP č. 108, a to i vzhľadom na dojednanie v zmluvných dojednaniach platných pre poistenie rodinného domu alebo bytu v osobnom vlastníctve „Bezstarostný domov“, Článok

V Poistné plnenie zo základného poistenia - bod a. - „v prípade vzniku poistnej udalosti na hlavnej budove alebo garáži poskytne KOOOPERATIVA poistné zodpovedajúce primeraným nákladom na opravu alebo znovuzriadenie poškodenej, zničenej alebo ukradnutej veci v čase vzniku poistnej udalosti do výšky novej ceny budovy, ak od kolaudácie uplynulo najviac 50 rokov a opotrebenie budovy nie je vyššie ako 50 %, s odpočítaním hodnoty prípadných zvyškov“ (od kolaudácie rodinného domu žalobkyne do času poistnej udalosti 50 rokov ešte neuplynulo - viď Návrh poistnej zmluvy, kolaudácia v roku 1989).

26. Čo sa týka samotnej výšky poistného plnenia - primeraných nákladov na opravu poškodenej nehnuteľnosti (tak ako je to bližšie uvedené v predchádzajúcom odseku), čiže hodnoty stavebných prác a s nimi spojených nevyhnutných nákladov potrebných na odstránenie škôd v dôsledku zaplavenia rodinného domu žalobkyne, táto bola v tomto prípade v maximálnej možnej miere precízne stanovená a odôvodnená (vrátane všetkých postupov spojených s jej určením podrobného popisu zistených škôd a vrátane podrobnej definície použitých predpisov a cenníka) znalcom Ing. U. A. v ním podanom znaleckom posudku č. XX/XXXX zo dňa 9.12.2020 (č.l. 242 - 277 spisu), a to v sume 6.309,07 eur. Súd v tomto smere nepovažuje za potrebné prepisovať príslušnú časť znaleckého posudku (II. POSUDOK) do tohto rozsudku, avšak v celom rozsahu na zistenia a postupy znalca tam uvedené odkazuje, nakoľko ich správnosť v tomto konaní nebola spochybnená žiadnymi relevantnými odbornými pripomienkami.

27. Žalobkyňa, po úprave žalobného návrhu listom zo dňa 15.9.2019, žiadala, aby jej žalovaná doplatila poistné plnenie za stavebnú časť v sume 7.065,12 eur. Primerané náklady, teda hodnota stavebných prác ako nevyhnutných nákladov na odstránenie škôd a uvedenie rodinného domu žalobcu do pôvodného stavu, bola znalcom Ing. U. A. určená v sume 6.309,07 eur. Z tejto sumy je potrebné odpočítať výšku žalovanou pred podaním žaloby poskytnutého plnenia stavebných prác v sume spolu 806,89 eur. Rozdiel medzi uvedenými sumami tak predstavuje 5.502,18 eur. V tomto rozsahu považoval súd žalobkyňou uplatnený nárok na zaplatenie poistného plnenia z poistnej zmluvy pre poistenie rodinného domu za dôvodný a preto uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyňi uvedenú sumu a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

28. K žalobkyňou uplatnenému nároku na zaplatenie úroku z omeškania súd prvej inštancie uviedol:

29. Žalobkyňa požadovala zaplatenie úroku z omeškania zo sumy 8.053,70 eur s 9 % úrokom z omeškania zo sumy 2.789,64 eur odo dňa 1.12.2010 do 20.4.2015 a zo sumy 8.053,70 eur odo dňa 1.12.2010 až do zaplatenia, do 3 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozsudku.

30. Z oznámenia o poistnom plnení žalovanej zo dňa 16.4.2015 (č.l. 54) plynie, že žalovaná ukončila šetrenie poistnej udalosti dňa 15.4.2015.

31. Podľa § 797 ods. 3 vety prvej Občianskeho zákonníka (v znení platnom a účinnom v danom čase) plnenie je splatné do pätnástich dní, len čo poisťiteľ skončil vyšetrenie potrebné na zistenie rozsahu povinnosti poisťiteľa plniť.

32. Vzhľadom na to, že žalovaná ukončila šetrenie poistnej udalosti dňa 15.4.2015 a doposiaľ neposkytla plnenie žalobkyňi v plnej výške, dostala sa, v zmysle § 797 ods. 3 Občianskeho zákonníka, dňom 1.5.2015 s úhradou zostatku poistného plnenia do omeškania. Preto súd priznal žalobkyňi úrok z omeškania vo výške 8,05 % ročne z priznanej sumy od 1.5.2015 do zaplatenia.

33. Úrok z omeškania zo sumy 5.502,18 eur priznal súd v sadzbe 8,05 % ročne, čo je súčet základnej úrokovej sadzby ECB platnej k 1.5.2015 (t.j. 0,05 %) a 8-mich percentuálnych bodov v zmysle § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. vzhľadom na ustanovenie § 10c nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. - samotný záväzok žalovanej zaplatiť žalobkyňi poistné plnenie totiž vznikol pred 1.2.2013 (účinnosť novely nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. nariadením č. 20/2013 Z.z.), v tomto konaní bola ustálená iba jeho výška, preto žalobkyňi v danej časti patrí úrok z omeškania zo súčtu základnej úrokovej sadzby ECB a 8-mich percentuálnych bodov v zmysle § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. v znení do 31.1.2013.

34. O náhrade trov konania rozhodol súd v zmysle § 255 ods. 1 CSP tak, že v konaní úspešnej žalobkyňi priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 % s tým, že o výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

35. Proti rozsudku súdu s výnimkou výrokov, ktorým súd zastavil konanie v časti o zaplatenie 988,58 eur a výroku, ktorým súd v prevyšujúcej časti žalobu zamietol, podala v zákonom stanovenej lehote žalovaná odvolanie z dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f) CSP, súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a § 365 ods. 1 písm. h) CSP, rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

36. V podanom odvolaní žalovaná namietla uplynutie premičacej doby, ktorá je pri poisťných plneniach trojročná, avšak začína plynúť až rok po poisťnej udalosti (§ 104 v spojení s § 101 Občianskeho zákonníka). K poisťnej udalosti, z ktorej si žalobkyňa uplatňuje nárok na výplatu poisťného plnenia došlo dňa 4.6.2010, pričom žalobkyňa podala žalobu na súd až dňa 22.6.2016.

37. Vo vzťahu k predchádzajúcemu konaniu vedenom na Okresnom súde Stará Ľubovňa pod sp.zn. 6C/129/2013 o určenie povinnosti uskutočniť poisťné plnenie, ktoré bolo začaté doručením žaloby dňa 3.6.2013 a právoplatne skončené dňa 26.1.2015, toto konanie nemalo vplyv na plynutie premičacej doby. Podaním určovacej žaloby podľa § 137 písm. c) CSP sa plynutie premičacej doby nezastavuje (R 26/1975). Vzhľadom na rozdielne uplatnené nároky (určenie či tu právo je alebo nie je v konaní 6C/129/2013 a splnenie povinnosti v konaní 1C/82/2016) nemohlo dôjsť ani k pretrhnutiu, ani spočívaniu premičacej doby. Rozsudkom vo veci 6C/129/2013 nebolo žalobkyni priznané právo na plnenie, ktorého právoplatnosťou by začala plynúť 10-ročná premičacia doba v zmysle § 110 Občianskeho zákonníka na uplatnenie si nároku na poisťné plnenie, ako uvádza súd prvej inštancie v bode 29 odôvodnenia rozsudku. Zároveň tým nedošlo ani k spočívaniu premičacej doby (R 26/1975), a ja keby sa pripustila možnosť spočívania, premičacia doba by v tomto prípade uplynula dňa 27.01.2016, t.j. pred dňom podania žaloby 22.6.2016.

38. Žalovaná namietala aj záver súdu prvej inštancie v bode 30 odvolaním napadnutého rozsudku, v ktorom súd prvej inštancie považoval žalovanou vznesenú námietku premičania za rozpor s dobrými mravmi. Podľa žalovanej okolnosti tohto prípadu nie sú takej výnimočnej povahy, ktoré by spôsobili prelomenie týchto zásad, kedy by bolo možné dôjsť k záveru, že vznesenie námietky premičania žalovanou by bolo možné považovať za rozpor s dobrými mravmi.

39. V podanom odvolaní žalovaná ďalej namietala rozsah povinnosti plniť žalobkyni. Poukázala na tú skutočnosť, že rozsah práva na poisťné plnenie nie je totožný s právom na náhradu škody. Vykonaným znaleckým dokazovaním bol zistený celkový rozsah škody na poškodenom rodinnom dome žalobkyne, avšak predmetom tohto konania nie je právo na náhradu škody, ale právo na poisťné plnenie, ktoré sa poskytuje na základe splnenia podmienok stanovených v poisťnej zmluve a príslušných ustanoveniach poisťných podmienok a pokynov poisťovateľa. Ak v Zápise z obhliadky škodovej udalosti zo dňa 2.7.2010 neboli uvedené všetky poškodenia, ktoré vznikli v súvislosti so škodovou udalosťou, bolo právom a povinnosťou poškodenej/žalobkyne na túto skutočnosť upozorniť spisovateľa zápisu a žiadať o ich doplnenie, resp. žiadať o vykonanie doobhliadky miesta škodovej udalosti po zistení ďalších poškodení vzniknutých v súvislosti so škodovou udalosťou. Vzhľadom na to, že žalobkyňa tak neučinila, z uvedeného vyplýva, že ďalšie poškodenia nezistila alebo že si bola vedomá, že ich nenahlásením nebudú súčasťou poisťného plnenia. Ako zo znaleckého posudku č. XX/XXXX vypracovaného znalcom Ing. U. A. vyplýva, ani znaleckým posudkom nebolo jednoznačne preukázané, že poškodenia nad rámec poškodení uvedených v Zápise z obhliadky škodovej udalosti vznikli vo výlučnej príčinnej súvislosti so škodovou udalosťou zo dňa 4.6.2010. Uvedené neuvádza ani znalec vo vypracovanom znaleckom posudku.

40. K úrokom z omeškania žalovaná uviedla, že súd prvej inštancie žalobkyni priznal aj nárok na úrok z omeškania vo výške 8,05 % ročne zo sumy 5.502,18 eur od 1.5.2015 do zaplatenia. Žalovaná poukázala na ust. § 797 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého právo na plnenie vznikne, ak nastane skutočnosť, s ktorou je spojený vznik povinnosti poisťiteľa plniť (poisťná udalosť). V zmysle § 797 ods. 3 Občianskeho zákonníka, plnenie je splatné do pätnástich dní, len čo poisťiteľ skončil vyšetrenie potrebné na zistenie rozsahu povinnosti poisťiteľa plniť. Vyšetrenie sa musí vykonať bez zbytočného odkladu: ak sa nemôže skončiť do jedného mesiaca po tom, keď sa poisťiteľ o poisťnej udalosti dozvedel, je poisťiteľ povinný poskytnúť poistenému na požiadanie primeraný preddavok. V tejto súvislosti žalovaná poukázala na uznesenie Ústavného súdu SR, sp. zn. III. ÚS 596/2017-10 zo dňa 28.09.2017, podľa ktorého zákon viaže splatnosť poisťného plnenia výslovne na skončenie vyšetrenia

potrebného na zistenie rozsahu povinnosti poisťiteľa plniť zo strany poisťovňou, je zrejmé, že vyšetrením poistnej udalosti sa rozumie faktický záver poisťovne o oprávnenosti nároku poisteného na poistné plnenie. Až od skončenia potrebného vyšetrenia sa poisťovateľ dostáva do pozície dlžníka, a ak neplní ani po uplynutí 15 dní, dostáva sa do omeškania. Práve z tohto dôvodu, ak nedošlo medzi poisťiteľom a poisteným k dohode o rozsahu plnenia, ako aj vtedy, keď je sporné, či došlo k poistnej udalosti alebo nie a vec je predmetom súdneho konania, vyšetrenie treba považovať za skončené dňom určenia rozsahu plnenia právoplatným rozhodnutím súdu. Tieto osobitosti predpokladov vzniku omeškania poisťiteľa sú dôsledkom osobitnej právnej úpravy poistenia v občianskom zákonníku a ich použitiu nebráni ani to, že poisteným je spotrebiteľ. Na druhej strane, ak poisťovateľ poruší svoje povinnosti pri vykonaní vyšetrenia, či vyšetrenie nezačne bez zbytočného odkladu a z tohto dôvodu vznikne poistenému škoda, môže sa poistený domáhať jej náhrady. Žalovaný začal bez zbytočného odkladu šetrenie poistnej udalosti, pričom v rámci šetrenia poistnej udalosti nebol zistený právny základ práva na poistné plnenie nad rámec plnenia, ktoré bolo žalobkyni vyplatené a preto sa žalovaný nemohol dostať do omeškania s úhradou poistného plnenia vo výške 5.502,18. Žalovaný ukončil šetrenie dňa 15.4.2015 a vyplatil poistné plnenie vo výške 2.789,64 eur dňa 21.4.2015. Žalovaný dodržal zákonom stanovenú 15-dňovú lehotu na plnenie, preto sa nemohol dostať do omeškania s plnením svojho záväzku.

41. Žalovaná odvolaním napadla aj výrok o trovách konania, a to z dôvodu, že súd prvej inštancie považoval žalobkyňu za plne úspešnú, pričom nezohľadnil tú skutočnosť, že žalobkyňa vzala žalobu o zaplatenie 988,58 eur späť z dôvodov na strane žalobkyne, nie na strane žalovanej a zároveň výrokom III. súd žalobu v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Z uvedeného teda jednoznačne vyplýva, že žalobkyňa nemohla mať 100 % úspech. Navrhla, aby odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobu žalobkyne voči žalovanému v celom rozsahu zamietne a prizná žalovanému nárok na náhradu trov prvoinštančného aj odvolacieho konania, alternatívne, rozsudok súdu prvej inštancie, sp. zn. 1C/82/2016-313 zo dňa 21.5.2021 zruší a vec vráti súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

42. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 CSP), vzhľadom na včas podané odvolanie, preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej je dôvodné.

43. V prejednávanej veci sa žalobkyňa žalobou podanou dňa 22.06.2016 domáhala voči žalovanej poistného plnenia z poistnej udalosti - povodne zo dňa 4.6.2010, na základe poistnej zmluvy pre poistenie rodinného domu - produkt č. 444 - Bezstarostný domov, uzatvorenej medzi žalobkyňou a žalovanou so začiatkom poistenia 01.06.2010.

44. Podľa § 100 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať. Premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105. Záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka.

45. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

46. Podľa § 104 Občianskeho zákonníka, pri právach na plnenie z poistenia začína plynúť premlčacia doba za rok po poistnej udalosti.

47. Podľa § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak bolo právo priznané právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného orgánu, premlčuje sa za desať rokov odo dňa, keď sa malo podľa rozhodnutia plniť. Ak právo dlžník písomne uznal čo do dôvodu i výšky, premlčuje sa za desať rokov odo dňa, keď k uznaniu došlo; ak bola však v uznaní uvedená lehota na plnenie, plynie premlčacia doba od uplynutia tejto lehoty.

48. Podľa § 112 Občianskeho zákonníka, ak veriteľ v premlčacej dobe uplatní právo na súde alebo u iného príslušného orgánu a v začatom konaní riadne pokračuje, premlčacia doba od tohto uplatnenia po dobu konania neplynie. To platí aj o práve, ktoré bolo právoplatne priznané a pre ktoré bol na súde alebo u iného príslušného orgánu navrhnutý výkon rozhodnutia.

49. Podľa § 788 ods. 1 Občianskeho zákonníka, poisťnou zmluvou sa poisťiteľ zaväzuje poskytnúť v dojednanom rozsahu plnenie, ak nastane náhodná udalosť v zmluve bližšie označená a fyzická alebo právnická osoba, ktorá s poisťiteľom poisťnú zmluvu uzavrela, je povinná platiť poisťné.

50. Podľa § 788 ods. 3, ods. 4 Občianskeho zákonníka, súčasťou poisťnej zmluvy sú všeobecné poisťné podmienky poisťiteľa (poisťné podmienky), na ktoré sa poisťná zmluva odvoláva a ktoré sú k nej pripojené alebo boli pred uzavretím zmluvy tomu, kto s poisťiteľom zmluvu uzavrel, oznámené. V poisťnej zmluve sa možno od poisťných podmienok odchýliť len v prípadoch v nich určených. V iných prípadoch sa možno odchýliť, len pokiaľ je to na prospech poisteného.

51. Podľa § 795 ods. 1 Občianskeho zákonníka, povinnosť poisťiteľa plniť a jeho právo na poisťné vznikne prvým dňom po uzavretí poisťnej zmluvy, ak nebolo účastníkmi dohodnuté, že vznikne už uzavretím poisťnej zmluvy alebo neskôr.

52. Podľa § 797 ods. 1 až ods. 4 Občianskeho zákonníka, právo na plnenie má, pokiaľ nie je v tomto zákone alebo v poisťných podmienkach ustanovené inak, ten, na ktorého majetok, život alebo zdravie, alebo na ktorého zodpovednosť za škody sa poistenie vzťahuje (poistený). Právo na plnenie vznikne, ak nastane skutočnosť, s ktorou je spojený vznik povinnosti poisťiteľa plniť (poisťná udalosť). Plnenie je splatné do pätnástich dní, len čo poisťiteľ skončil vyšetrenie potrebné na zistenie rozsahu povinnosti poisťiteľa plniť. Vyšetrenie sa musí vykonať bez zbytočného odkladu; ak sa nemôže skončiť do jedného mesiaca po tom, keď sa poisťiteľ o poisťnej udalosti dozvedel, je poisťiteľ povinný poskytnúť poistenému na požiadanie primeraný preddavok. Ak poisťiteľ odmietol plniť čo i len z časti, je povinný uviesť dôvod neplnenia alebo zníženia plnenia; tento dôvod nie je možné dodatočne meniť.

53. Podľa § 806 Občianskeho zákonníka, z poistenia majetku má poistený právo, aby mu bolo poskytnuté plnenie vo výške určenej podľa poisťných podmienok, ak sa poisťná udalosť týka veci, na ktorú sa poistenie vzťahuje.

54. Podání žaloby o určení nemá žádný vliv na počátek a běh promlčení. (R 26/1975)

55. Zahájení řízení o určení, zda tu pohledávka je či není, nevede (stejně jako kladné rozhodnutí soudu ve sporu o takovém určení) ke stavení běhu promlčecích či prekluzivních lhůt ohledně této pohledávky. (Najvyšší soud ČR, sp. zn. 29 Odo 565/2001)

56. Běh tříleté promlčecí doby k uplatnění nároku na pojistné plnění začíná za rok po pojistné události bez ohledu na to, zda a případně kdy se projeví další vlivy těžé pojistné události. (Rozsudok Najvyššieho súdu ČR, sp. zn. 25 Cdo 3771/2008)

57. Žalobami podľa § 80 písm. c) zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku, (ďalej len „OSP“), nie sú žaloby o určenie existencie právnej skutočnosti.

58. Podaná žaloba na určenie povinnosti uskutočniť poisťné plnenie je žalobou o určenie existencie právnej skutočnosti, nie určovacou žalobou, pretože žalobkyňa žiadala, tvrdila, že žalovaná jej odmietla plniť v dôsledku ustanovení - znenia poisťnej zmluvy, ktorá vylučuje plnenie, ak poisťná udalosť nastane skôr ako za 10 dní od uzavretia poisťnej zmluvy.

59. Právna skutočnosť, je skutočnosť, na ktorú právny poriadok viaže právne následky. Právnu skutočnosťou závislou od správania ľudí je právny úkon.

60. Súd sa zaoberal v skoršom konaní právnou skutočnosťou, právnym úkonom, poisťnou zmluvou a zistil, že právnym následkom tohto právneho úkonu je povinnosť žalovanej plniť z poisťnej udalosti - povodne. Základ nároku je daný.

61. Za tohto stavu je zrejmé, že pôvodná žaloba (sp.zn. 6C/129/2013) bola podaná dňa 03.06.2013, včas a premlčacia doba neuplynula.

62. Podľa komentára k ust. § 104 Občianskeho zákonníka, pre dĺžku premlčacej lehoty zákon žiaden osobitný právny režim neustanovuje, preto sa uplatní všeobecný režim § 101; premlčacia lehota

bude preto aj v týchto prípadoch trojročná. Nesprávne sú preto názory, že celková dĺžka premlčacej lehoty je štvorročná. Zákon len posúva začiatok plynutia premlčacej lehoty na deň, ktorý je svojím číselným označením zhodný s číselným označením dňa, v ktorom došlo k poistnej udalosti. Medzi týmito dvoma dňami, t. j. dňom poistnej udalosti a dňom začatia a plynutia premlčacej lehoty však musí uplynúť jeden rok. Táto osobitná jednoročná lehota je ustanovená na to, aby v rámci nej mohlo dôjsť k skončeniu vyšetrovania poistnej udalosti, a predstavuje tak zvýšenú právno-ochrannú funkciu súkromného poistného práva. (Števček, M., Dulak, A., Bajánková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M. a kol. Občiansky zákonník I. § 1 ? 450. Komentár. 2. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 756 - 757)

63. Od poistnej udalosti 04.06.2010 do 03.06.2013 všeobecná trojročná premlčacia doba bez akýchkoľvek pochybností neuplynula.

64. V bode 29 súd prvej inštancie uviedol, že pôvodný rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 26.01.2015 a ďalší rok premlčacej doby uplynul dňa 26.01.2016. Teda od 04.06.2010 do 03.06.2013 uplynuli dva roky z trojročnej premlčacej doby (§ 104 v spojení s § 101 Občianskeho zákonníka). Ak by súd pripustil teóriu o spočítavaní premlčacej doby (s čím sa odvolací súd nestotožňuje aj vzhľadom na vyššie citovanú judikatúru súdov), od 03.06.2013 do 26.01.2015 kedy nadobudol právoplatnosť Rozsudok Okresného súdu Stará Ľubovňa sp.zn. 6C/129/2013 zo dňa 01.07.2014 v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 10.11.2014, sp.zn. 7Co/225/2014, trojročná premlčacia doba by uplynula dňa 26.01.2016. Nová žaloba (sp.zn. 1C/82/2016) na plnenie bola podaná až dňa 22.06.2016, teda po uplynutí všeobecnej trojročnej premlčacej doby.

65. Je potrebné prisvedčiť žalovanej, že nárok žalobkyne je premlčaný a ust. § 3 Občianskeho zákonníka na daný prípad nemožno aplikovať.

66. Ustanovenie § 3 Občianskeho zákonníka je všeobecným ustanovením hmotnoprávnej povahy a dáva súdu možnosť posúdiť, či výkon subjektívneho práva je v súlade s dobrými mravmi a v prípade, ak to tak nie je, požadovanú ochranu odoprieť. Dobré mravy sú súhrnom spoločenských, kultúrnych a mravných noriem základných, ktoré preukázali počas historického vývoja určitú mieru stálosti (nemennosti), vyjadrujú podstatné historické tendencie a stotožňuje sa s nimi podstatná časť spoločnosti. Všeobecne možno bezpochyby dôvodiť, že v konaní účastníkom konania opodstatnene vznesenú námietku premlčania voči uplatňovanej pohľadávke, nemožno pokladať za konanie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi, pretože inštitút dobrých mravov je zákonným inštitútom a prispieva k istote v právnych vzťahoch. Za špecifických okolností však výkon práva namietat' premlčanie uplatneného nároku by mohol byť konaním umožňujúcim poškodiť druhého účastníka právneho vzťahu, ktorý márne uplynutie premlčacej doby nezavinil a voči ktorému by zánik uplatňovaného nároku v dôsledku uplynutia premlčacej doby bol neprimerane tvrdým postihom v porovnaní s rozsahom a charakterom ním uplatňovaného práva a s dôvodmi, pre ktoré svoje právo neuplatnil včas. Znaky konania vykazujúce priamy úmysel poškodiť druhého účastníka je potrebné vyvodzovať z tých okolností, za ktorých bola námietka premlčania tohto nároku uplatnená a nie z okolností a dôvodov, z ktorých je vznik uplatňovaného nároku odvodzovaný, inými slovami, rozhodujúce (určujúce) pre odopretie účinkov námietky premlčania sú okolnosti, ktoré existovali v čase uplatnenia námietky premlčania. Tieto okolnosti musia byť naplnené v natoľko výnimočnej intenzite, aby bol odôvodnený tak významný zásah do právnej istoty, akým je neumožnenie práva uplatniť námietku premlčania. (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp.zn. 5Cdo/265/2009 z dňa 17. februára 2011)

67. Odvolací súd nevzhladol také výnimočné okolnosti v prejednávanej veci, pre ktoré by bolo opodstatnené neprihliadnuť na žalovanou vznesenú námietku premlčania a odvolací súd sa nestotožnil so záverom súdu prvej inštancie uvedenom v bode 30 odôvodnenia rozsudku. Inštitút premlčania práva je zákonným prostriedkom a prelomením základného právneho princípu, princíp právnej istoty a princíp legitímnych očakávaní, je výrazným zásahom do práv účastníkov konania, ktorý musí byť náležite odôvodnený. Takéto dôvody žalobkyňa v konaní nepreukázala. Vykonaným dokazovaním nebolo preukázané, že žalovaná akýmkoľvek spôsobom bránila žalobkyňu vo včasnom uplatnení jej práva.

68. Vzhľadom na to, že odvolací súd sa stotožnil s odvolacou námietkou žalovanej o premlčaní uplatneného nároku žalobkyne, z uvedeného dôvodu sa ďalšími odvolacími námietkami žalovanej vo vzťahu k rozsahu povinnosti plniť a úrokom z omeškania odvolací súd nezaoberal.

69. Čo sa týka záveru súdu prvej inštancie (bod 29.) o vzniku priameho nároku na výplatu poistného plnenia z poistnej udalosti, povodne, k tomu je potrebné uviesť, že pôvodné rozhodnutie bolo deklaratórne nie konštitutívne, ako to uvádza súd a nemohla preto plynúť lehota § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Deklaratórne rozhodnutia autoritatívnym spôsobom zisťujú existenciu alebo neexistenciu určitej právnej skutočnosti. Rozsudkom č.k. 7Co/225/2014-109 zo dňa 10.11.2014 odvolací súd potvrdil výrok súdu prvej inštancie, že žalovaná je povinná uskutočniť žalobkyni poistné plnenie vyplývajúce z uzatvorenej poistnej zmluvy v dôsledku poistnej udalosti - povodne zo dňa 04.06.2010. Týmto rozhodnutím sa deklaratórne potvrdilo, že uvedená právna skutočnosť na plnenie nastala z dôvodu, že začiatok poistnej zmluvy pre všetky dohodnuté riziká bol stanovený v zmluve od nulte hodiny dňa 01.06.2010, vrátane škody spôsobenej povodňou alebo záplavou.

70. Vzhľadom na vyššie uvedené a na účinne vznesenú námietku premlčania žalovanou, odvolací súd podľa ust. § 388 CSP zmenil rozsudok vo výroku o povinnosti žalovanej plniť žalobkyni sumu 5502,18 eur, úrok z omeškania vo výške 8,05 % ročne zo sumy 5502,18 eur od 01.05.2015 do zaplatenia tak, že žalobu zamietol.

71. Podľa § 396 ods. 1, ods. 2 CSP, ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie. Ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie.

72. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

73. Podľa § 256 ods. 1, ods. 2 CSP, ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane. Ak strana procesne zavinila trovy konania, ktoré by inak neboli vznikli, súd prizná náhradu týchto trov protistrane.

74. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

75. O trovách prvoinštančného a odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, ods. 2 v spojení s § 255 ods. 1 a § 256 ods. 2 CSP. Žalobkyňa v časti o zaplatenie sumy 988,58 eur vzala žalobu späť, čím žalobkyňa zavinila zastavenie konania v tejto časti, preto žalovaná má nárok vo vzťahu k žalobkyni na náhradu trov prvoinštančného konania v tejto časti (§ 256 CSP).

76. Po čiastočnom späťvzati si žalobkyňa uplatňovala nárok na zaplatenie sumy 7065,12 eur. Vo zvyšnom uplatnenom nároku žalobkyne mala plný úspech žalovaná.

77. Vzhľadom na vyššie uvedené a plný úspech žalovanej, odvolací súd postupom podľa § 388 CSP zmenil výrok o trovách konania tak, že žalovaná má vo vzťahu k žalobkyni nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

78. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).